

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the Center for Research Libraries.

© Center for Research Libraries

Scan Date: October 19, 2007

Identifier: s-k-000002-n2

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
ضیا کوک آب

پیل - ۱ صانی - ۲
نسخه سی ۱۰ غر و شد در

کوک و مجموع

اداره خانه سی

دیار بکر
حکومت دائره منده
ولایت مطبوعه سی

تلفرافیا : دیار بکر
کوک و مجموع

۱۳۴۰
۱۹۲۲ - ۱۳۳۸

آبونه شر اعلی

سنه لکی : ۵۰۰
آلتی آیلوق : ۲۰۰
غر و شد در

هفته ده بر چیقار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموع ده در

۱۶ شوال سنه ۳۴۰ بازار ایتسی ۱۲ حیزان سنه ۳۳۸

مصاحبه :

علمه دو غرو

بو قیلدن روحی ، اکیتری وارد : ملنلرک
دوشونوشی عام امله فلسفه ، دوشونوشی دیله
صنعت ، اراده سی اخلاق ، سیاست و اقتصاد در
عصری بر مات ، مثبت علماره دوشونوشی
بو مخلوق دیمکدر ، فلسفه ، دوشونوشی زیاده

عصری ملنلر صیراسنه کچک ایچون
و جود دی ، ملنلر لازم اولار بعض شرطلار وار :
یوللار دن اک برنجیه سی ، علمه دو غرو ،
ایتمکدر فردک کدیسه مخصوص دوشونوشی ،
دوشونوشی ، اراده سی اولدیشی کبی ملنلرکده

بر نوع سزیش ماعتند در . بندن باشه .
 مثبت عامله مناض اولماق مجبور یئنده
 و اونجه می ده اونی عامله صیقی بر علاقه
 حالده . اولدورور . او حالده . عصری
 بره ملت . دوشونمک و داع ایتک ایست میورسه ،
 مطلقاً مثبت عامله دوشونمک کیمه می لازمه در .
 علم ، هر حادثه نك سببی کوستیر . بر
 حادثه نك سببی بیابورسه قی اونی فائدلی
 یا خود مضرتی اولدیغه کوره ، احضار یا خود
 ازاله ایدمیلیر صیقی زعمند ، علم ، هر حادثه نك
 نتیجه می ، خدمتی ده ارا نه ایدر . دیک که ،
 علم بره ، عامه لیمزه وصول ایچون واسطه نك
 نه لر اولدیغی کوسترن عملی بر هر در . او حالده ،
 علم آسای اولمقین زیاده عملی آدام اوله لم
 دیکده . معنا و قدر . ایشته آوروپا و آمریکا
 ملتری میدانه : اورالده نك عملی مانلر ،
 لك زیاده عامه دوشونن جمعیتار دکلیدر ؟
 علمك بر فائد می ده جمعیتك ، بوتون فردلرینی
 مشترک فاعتلرله بری برینه باغلامیدر .
 فردلرک دوشونوش طرز لری آیری اولدیغندن ،
 فردی ذکالرله دوشونلر ، بالکنز کندی
 فکر لری نك دوشون اولدیغی ، با نقه لری نك
 یا گلش دوشونلرک و ظن ایدرلر . بو ظار برابر
 چالشمه ، حتی کوروشوب قوشه مانع
 اولور . او حالده ، هم جمعیتك بوتون فردلرینی

مشترک فاعتلرله برلشدیرن ، همده عملی
 نتیجه لرلنده کی موفقیته نفس الاسره مطابق
 ثابت اولان غیر شخصی بردوشونوشه احتیاج
 اولدیغی نظر ایدر : بو غیر شخصی دوشونوش ،
 آلتارله بایلان شیئی تجربه ره مستند و مثبت
 اسولره تابع اولان عصری علملردن باشه
 نه اوله یایر ؟

عامك بر خدمتی ده ایی ایله فنانی
 کوستره سیدر . ایی ایله فنانی تعینده
 جمعیت ایچنده بویوک اختلافلر چبقار :
 اسکینک طرفدارلرینه کوره اسکی اولان
 هرشی ایدر ، یکی اولان هرشی فنادر .
 یکلک طرفدارلری ایسه عامه لیه بونک عکسکی
 دوشونورلر . حال بوکه بویولاردن ، ابکی می ده
 اساسلردر . زرا بر شیک ایی یا خود فنا
 اولمسی ، اسکی یا خود یکی اوله نه باقاز .
 بو همی مسئله نك حافی ده آنجق علمدن
 بکیمه یلیرز : علم ، ایی و فاع مسئله می ، صمی
 و مرضی مسئله می شکله قویهرق حل ایدر .
 حیاتیات ساحه ندن کور ییورز که علم ،
 عضوی بر حادثه نك « صمی » یا خود « مرضی »
 اولدیغی مثبت بر صورتده تعین ایدمیلور .
 حیاتی حادثه لرده صاعلامه خسته می تقریق
 ابدن علم ، نچون ، روحی و اجتماعی حادثه لرده
 « صمی » ایله « مرضی » بی آپیرد ایدمیسین ؟

فقط حیاتی حادثہ لردہ ہو تفریق باپاں
حیاتیات علمی اولدیفی کی، روحی حادثہ لردہ دہ
بوانی بی باہ حق آنجق روحیات علمی
اولہ ییلیر . اجتماعی حادثہ لردہ دہ ، بولی
یا لکڑ اجتماعیات علمی باہ ییلیر . یعنی ،
حادثہ لڑک ہر نو عئدہ ، صاغلاماقلہ خستہ تفریق
تعیین ایدہ جک اولان ، آنجق او حادثہ لردن
دو خان متخصص عامدر .

اجتماعیات علمی صوک زمانار دہ ، بویک
ترقیارہ ، مظهر اولدی . شیمدی ، بو علمک ،
صحی ، ایلہ ، مرضی ، بی تفریق ایتدہ کی
اصولی ، حیاتیاتدہ کی اصولدن فرقمزدرہ
عضوی بر حادثہ لڑک نوید مال یا خود سقیم
اولمہ سی ، عائد اولدیفی حیوان یا خود نباتک
نوعہ کیرہ دیکشیر . مثلاً غلصمہ ایلہ نفس
آفاق مالمار دہ نور مالدر ، ہمہ کی حیوانار لہ فوشار دہ
ایسہ آق جکر لہ نفس نور مالدر . اجتماعیات
عامندہ دہ ، جمعیتار بر طاقم جنسارہ ، نوعارہ
آریلش اولدیفندن ، بر وئسہ لڑک ہانکی
اجتماعی نوعہ کورہ نور مال . ہانکیارینہ کورہ
مرضی اولدیفنی تعین ایتک قولایدر .

بوندن باشقہ اجتماعی تکمالک یررویشی ،
مخالف تکامل مرحلہ لرنی کوستردیکی ایچون ،
برجمیتک یاریکی وئسہ لرنی تعین ایتلاندہ
کوچ یرایش دکلدہ . بزم یارین اولاشہ چقمز

بر مرحلہ دن دہا اول باشقہ مثال کچمش
اولدقیرندن او مرحلہ دہ بزم ایچون دہ ہانکی
وئسہ لڑک نور مال ، ہانکیارنک مرضی
اولدیفنی دہ قولایچہ تعین ایدہ ییلیر .
عصری دولت بر خان حکومتی اولدیفنی
قادر ، بر علم حکومتیدردہ ! عصری بر مات
بویک صنایعہ ، عمومی حفظ الصحتہ سز ،
شمندوف سز ، الکتریک سز ، رفاعہ سز قالدہ سز .
عصری بر دولت دہ ، عصری حقو قہ .
تشیکیلات باہقمرین ، ملی اقتصادیا
یوگسٹہ کسزین ، خلفہ جہا دن دو خان تفریق
حریتلہ حقیقی مساواتی تعین ایدہ کسزین
یاشیہ از . بون بومادی و بونوی احتیاجاری
وجودہ تیرہ جک ، آنجق ثابت علل لردہ .
او حالہ . لڑک دہ ، فرد لڑک دہ ایلک وظیفہ
علمدوغرو ، کیمک اولمالیدر .

ضیا کوک آلب

قبر مانلق صحیفہ می :

بوزباشی استا بولی شہید مظهر بک
وسط رعائتک وردیکی تمز بر تورک
تربیہ سہ مکتبہ کی مکتبہ بانی علاوہ ابدن
مظهر بک اور روقوز باش ندہ . ملازم ثانی
رہ . ایلہ اردو لڑک سناری آرمستہ قابشدی .

دكا وسعيته انضمام ايدن سويليليكى آزمائده
 بولك و وچوك سابط ونفر هر كس .
 نديسه قاشى مضاعف رحبت يانيردى .
 عجب قطعه اولمق اوزره بوزماسى او اونجه
 قادار كچيردى . وظيفه حياتى كنديسى ايجه
 پيشبردى . استقامى . بديتلك درجه سته
 واردرمقدن باشه . نديسه برقصور
 وللموردى . حرب عمومى فخر راكيدن
 اول . دولتك باقيا حربندن ملي قيريق
 اولمق چيقينى ورتى ناميريجوز اوزون
 صاح سفارينه اولان احتياحي كندى كوچوك
 فقط تيز ملازم قباله دوشونهرك .
 تاهله قرار ووردى . نوي اري كسب فطمت
 ايت بكي قفقه وراشه تيره منى تاهله
 يرغال خير عدايدى طابدي رحاللك
 نديسه كى تيز قزله نشاندندن وگرا .
 فورده منى طاله وواسى بچون خداللك
 نوز . سته حاضر لافه ماشلايدى .
 او ندى سكرلك حياتى قادار پاك وزيه .
 منظم و وفادار بر طاله اوجاغى حاضر لاق
 استه بوردى . تاهلك الملك هته سته
 نفر نكك اعلاى . اورون صاح سفارينه
 اولان احتياحي حمده پاديسى محكمه نده
 يابيلدينى كوتدى . او حالا بولك احتياطي
 بر تدبير اولدينى . يارالى وطنك بكيچي

رصاصه صوفرايه جفى فكرنده ايدى .
 حريك اسلايله رابر فرنيه حركت
 امرو آلدنى ديقده . محكمه نده كى
 خطا وياسواى كاملا اووده رقى . بتون
 دوشونوشنى بكي آجيلان افكارده كنديسى
 اساست اده بولك وظيفه سته . ايرلى مجبور يته
 قالدنى وحياتى چوق سويدي هنوز
 ايكي آياق زوجه سته حصر استدى .
 اغلام سزن آيرلى وعدايدن ايكي كنك
 رابطه . كى شبت او آريليش آنده وعدايدنى
 اوزدوردى .

دوقورنجى آلاى باورى اولمق حيدر
 باشادن زمه يين يوز باشى مظفر بك .
 آلاى ايران . قاقاس ياكى قازى . بوزلى
 طاعده برچوق شرفلى . ظفرلى عماره لره
 اشتراك كن موكره عرافك ريحك شهرى اولان
 بغدادك وكارينه قادار كن سمسار انگازلرى
 دفع اينك اوزره ارضرومدن كوندريان
 فوك ايجه آلاى وينه آلاى باورى
 اوهرق قزغن اووه لره توجه استدى .

ربحوق آياق ريدور يشله حادتا خضر
 كى ساماز بك حاره سلك الكبحرانى كونده
 نيشمرفره منى انگاز عدايدى قير رقى بوز كرى
 استدردى ووفر فكم شجاعى . قهر مانقى
 عرافه ايلك ظفرى قور ايدرك حريك

ایمانك قورقارمك اومقدس شهادت روحی
ایچیدر .

بوسورتله یالیز دبی ، وطنی ،
کافی هوش و نهرك ، اك زیاده سودبی
مشق و جدانی ایکی آبلق برافندی
سویکی رفیق منی خاطر بنه کتیر مدتی
ویا حود کتیر مک ایسته مدتی ابدت و اوستدی .
مظفرک جسدی ، دوشدیک فرط و ارفه
اورتولورنن چون جا اوراقیله دوام ایدن
طوب ، تفنك ، بومبا ، طور پیل کور و توری
سونکو ، قلیچ شافیدیلری ، داهای
قودورمش براوغولوی و چانپردی بله اوج
ساعت تمادی ایتدی و طوردی .

مدهش فورطنه ، قاصیرغه ، کوك کور و لیبی
وشه شک کتیردی سیلا دزیلا به اوهرامش
برملکت ویا قودوز بریدار طغی لاونک
خرابه دوندردی بروالر سکاندن قاجوب
قورقوله بیان بدبختلر ، ناصک سکونتدن
صوکره شاقین برحالد یوردمز . آنا سز ،
باپاسز ، اولادسز ، قاریسز قازیرنه رحما
ینه متوکلانه فدرك ضربه سینه صبر ،
تحمل کوستر لر سه ایشته اوکونک برنجی
خط سپر لر نك صاغ قالانلری . پرمز ،
ضابطسز ، ارقاداشسز ، همشیر بسز
ملول ملول ، فقط قهرمانانه برر لر نه

طالعی له زه چوردی . جیور ، حوال
اولان آلای قوماندانه یاور مظفرک یادی
علمی یاردملر آلایک هیچ مغلوب اولمایان
نارنجنده کفدس نه ده برشرف صحیفه می
ایر بور .

مظفر یانکر وظیفه سندن بوش قالدینی
زمانلرده ، آنجق ایکی آباق برافندی
سویکی سولک مک و بلر له اکلنک چالیشوردی .
کوه الاماره قایمان انکیز اردوسنی قورناره
کلن یکی انکیز قوتلرینی فلاحه موضعده
قارشیلايان تورک قوتلری آرا سنده ،
یوزباشی مظفرکی بولوک قوماندانی اوله رق
کور یوروز نومیده متعدد انکیز صالیرملرندن
یرس سنده برنجی خط سپرلنده بولوک ک
باشنده بولوان قهرمان مظفری خائن
برقوروشون بوخاندن یارالادی . سوله مک
اقتداری اوله میان ، فقط اعتدالی هیچ
قائب اقمین مظفر یانده کی چاووشنه کندی
جیبندن چقاردینی سویکی سندن کلش
برظرفک اوزیرنه قوتی قالمهش تترک
آلرله عیناً شوجه لر یازه بیادی :
[« اشدان لا اله الاه و اشدان محمدآ
رسولاه » و بنی قبله به چور بکیز ،
بولوک انتقامی آلسون »] بوجله لر اوقدار
بلنک بونلرک بلاغنه قارشی برکله علاوه

آياقلىرى اورالردن دفع اولونجه قدار
اوروح همزه انتقام ديه ناغريور .
اي مسلمان كنجي ! اوزرلر مزده
چيرينه رق اوچان بومقدس روحك فغانه
قولاق ور . مظفر وامثالذك روحلرني
كجيكارني چيكة بن . لوٹ آياقلردن قورتارمني
عهد اتمك صوريله مسترح ايت . بوكون
سوكلي قبرمزي زمينلي هلالى كوردمهين
عراق سكاني كوكمه كظيرنه باقوب تشفيه
صدره چاليشورلر ويوزلري كيجشماله .
بزمه متوجه اولارق ياور و صبرت
قوتولرمزي قوقايورلر .

چليك

شكران صنيفه لري :

قلود فارهر ايچون

دونكي قافرافار بزمه خوش بر خبر
كتيردي : دقلود فارهر ، استانبوله گلش .
ظاهرده چوق بسيط كورون بوزيارت
حقيقتده بزم ايچون پك قيمه لي بر حادده در .
قاود فار كيمدر ؟ رفرانسز بحريه
ضابطي . خار . طائش بر ادب ، خيره
شهرت بر خطيب ، اوده خيره ، او . بونلرك
هيسنك فوقنده واللهك باخصوص صوك
زمانلرد . و ك نادر ياراتدني بويوك انسانلردن

ياقودلر ، انكجي برتمض احتمالي قارشينده
بو اولان سهرچكي نمبره ، فبزان
نفسكني سيلكه ، ياغلاوه ، اوغراش . وورلدي
احمر ! بزمه مانده در ديار بكرلي زلفي . ليجه لي
حميد ، قسط . ونبلي مح ، قرمه مانلي شكرى
اللهه قاووشمش لي صف مكالملر همار
هيني زينب ومقدارده اولوق اوزره
هممانقه ده حبران ابيوردى . حقيقه
دار ودوز بر اوومده آتني ساعت همدرو
اولدريجي وديلي دايكلى سلاخلرله
اوزاقدن ، ياقيندر بام ساعت بيرنجي ،
نسيجي ، يارچالايجي رباطوره ، سونكو
وبومبالرله قوجاق قوجاغه دوام ايند
وغوشه شيدى به قدار وقوعبولانلرك
ياند برانقا تشكك دمحك ضايعانه مال
اولمشدى آفشام نوماندانك [فلاحيه
سپهرلنك اوكني توركه ومساحانه شان ،
انكلوزه فره ميدان بن فهرمان غايريك تمز
آلدننن ، بارلاق ورلردن اوپره شهدامنه
فاتحه انحاف ابارم] حله سيله ماشلان اصر
بومسي دريلره واو نيك شهد روحلرينه
ظفري تبشير ايدور . ذواللى مظفرك
اوزمان ايچون وديتي برانك انشم ، انشمي
الشم اولديقدن روحى ابر حسان ابدى .
فقط وكون ، هزارني چيكة بن انكلز

خلق ماصالی :

کوچوک همشیره

۱ -

پادشاه هر کول دستان وفتنده ،
 او طور وردی یوچه آتون تختنده :
 صاغ وزیري قورلور صاغ قولده ،
 سول وزیري رشیردی سولنده .
 صاغ ونسه ای آرسلانلر بابایی !
 سوله ونسه ای حیلانلر بابایی !
 دیه نکتته ایله خطاب ایدردی ،
 هم التفات ، هم مکتاب ایدردی . .
 صاغ وزیرك اوچ اوغلادی آرسلانلر
 سول وزیرك ج ، یزیدی حیلانلر ،
 واقبلر صاغ وزیر مرهمدی ،
 سول وزیرك رسته ستمدی . .
 شانی هتکار برکون دیوان وقتنده ،
 او طور مشدی یه آلون تختنده ،
 دیدی « بکون ، آی آرسلانلر بابایی
 حل اولمالی و آرسلانلق دعوائی . .
 بر حیللی چالی وارمش بیچانده ،
 چوقدن بری کوکام اوکا مرافده . .
 بوساز کندی کندیسنه جالبیر .
 بیک حزیه ایله لکه آلینیر .

بریدر . آوروپانك تورکاره قارشى غیظ
 ووحشت قوصان آغزلینه [پیه رلوتی]
 ایله برابر یومسوقارینی وورمش ، اونك
 یوزنی حقنه چویرمکه چابشیش ،
 بونك ایچونى بعضاً حقارت کورمش ، فقط
 توركك قلبنده زمانك سیله یه جکی بکدرین
 برحمت ایزی راقشدر .

پیه رلوتی ، قلودفاره رنجین تورکی
 بیرقدر سودیلر ؟ نه دن اونی بو قدر التزام
 ومدافعه ایستیلر ؟ چونکه اونلر ایچمزه
 کیره را بزی آکلامشیر ، جهلک ، غفلتک
 پک یا کاش طاییدی بی بوملتک بویوککلکی
 یاقیندن کورمشدر . انکین دکزلرده کی
 صاف روزکارک ییقادنی تمیز روحاریله
 ایچمزه کیره را بزی طایان ، بزی - ون
 و بزم ایچون ، خیار ، حقیقت ایچون
 لوتی وفاره آوروپانك قاراکلی سما - سنده
 یوکسلن ایکی ییادیزدر : نوزرلرنده الک اوافق
 برلکه بولامایه جفک ز صاف ، تمیز ایکی بیلدیز .
 شیمدی اونلردن بری ، قلودفاره ،
 چوق ایمانلی ، فقط اوستنده بر آرمام وظامت
 طاشیان سوکلی استانبولمزه گلش : اونی همیز
 حرمتله سلاملازر .

احسان حامد

هر مقامی وار صایمیزنمیشی .

برچائی به سرمایہ دور می .

اونی بری پادشاهی یابد برمش .

صوکر ا قبیحانی گمانه تا بد برمش .

آر لایرک کیتسینارده اورابه :

نیر-یابر اونی بزم میرایه .

وزیر دیدی هاش او-منه صلعا .

بارین بوله چغار هراوج آر-لام .

بوسور نیندی پادشاعت خوشنه .

هین دهم دیدی هرکون بوشه :

ربکزه ای آر-لانر بابایی .

ربکزه ای جلاله بابایی .

ایشته بویه ایشیارار آر-لانر .

أوده خیمیل او طور-سونلر جیلانلر .

بوکون وزیر اوه دوندی پیشان .

بویوک قیزی قارشیلادی قاپدق :

هرکون برقیز باباسنک بولی .

بکار اوکا اوزانیردی قولی .

قیز کورنجه بابایی کدلی .

دیدي بابا بردردک وار بلی .

سویه بکا چاره سی آرام .

ینده سنک رایشکه یارام .

وزیر دندی بکا قیزلر بابایی .

دچه الای ایدی ملک آفاسی .

صایغ وزیرک اوغلری آر-لانمش .

بزم قیزلر بر-جیلانمش .

اونلر سلاح-انوب کیتدی قیچاغه .

مزدن کلز کینمک اویله اوزاغه .

نیر-هک اونلر بری سارینی ؟

بابالری آرنیر-هق نازینی .

اواسیدیکز سزده بر-قهرمان .

یم ایشم اولورمیدی هیچ یاشن ؟

قیز دیدی که بکا ارکک لبانی .

یادیر سندن قاجیریم بویایی .

نجه ساجاز خانون بزم اورنکدن .

کلش قیزک فرق واری ارککدن ؟

اوج وز صوکره قیز دیشدی قیدنی .

بر-دج اولدی زله-مه-مش-یغنی .

سلاح-انوب یندی دوری قیصراغه .

دوشدی بوله سزدرمه-دن قوناغه .

لاکین قهرک قاپیسنده بابایی .

کیزله تمشدی نیه-سند-عباسی .

هابدود کبی جعفردی قیزک اوکته .

هایقیردی ددوره قیزاغریدی آه آتیه .

قارشیسند کورو نجه بر-قیجی .

نیر-غمدی اند-کی قلیجی .

وزیر دیدی نقابی آچهرتی .

ده-مه-مدن اوله ساریدی راقق .

آکلاشیلدی قیمازسک جانک .

آل اپکنه کی ، دون آتیه-ک پاننه .

اونلر سلاخلانوب کیتدی قیچاغه ،
 سزده کلز کیتک اویله اوزاغه ،
 کتیره حک اونلر پری سازینی ؟
 بامالری آرتمه حق لازینی . .

اواسیدیکلر سزده بر فهرسان
 بنم اینیم اولورمیدی هیچ یاندا ؟
 قیز دیدی که بکارک کیمیمی

یادیر نندن چیقدایم بووهیمی
 نجو بوراو خاون بزم اورنگدن
 کلنر فیزک فرقی واریر ارکندن ؟

اوج وز سوکره فیز دکشدری قیدینی
 برکنج اولدی ترله ممش پیتو
 سلاخلانوب دیدی باغور س

دوشدی بوله سز دیر سدن قریه
 لاکین شهرک قایدینده بابایی
 بکلیوردی . نیمه سیده عباسی

هابدود کی چمقدی قیزک اوکره ،
 هایتیردی دورره قزماغدی آه آه
 وزیر دیدی عباسی اترقی

« دمه ممدن اوله مازدی براتقی ،
 آکلاشیلدی قیامازسک جانگه ،
 آل ابکنه کی ، دون آتسه کک بانه ا »

ینه برکون هنکار دیوان وقتنده ،
 اوطورمشدی بوجه آلتون تخمنده ؛

ینه برکون هنکار دیوان وقتنده ،
 اوطورمشدی بوجه آلتون تخمنده ؟

صاغ وزیر ی قورلوب صاغ قولنده ،
 سول وزیر ی ترله شمشدی سولنده . .
 صاغ دیدی « ای آرسلانلر بابایی !

سوله دیدی « ای جیلانلر بابایی ! »
 کیم اوسازی کتیر برسه قیچاقدن ،
 پاپه حتم اونی درحال برتارخان . .

بندن سوکرا اودر بوک رتبالی ،
 کیدنله بونی خبر ویر ، ملی !
 ابشته بویله شان قارائیر آرسلانلر ،

أوده خیمیل اوطور سونلر جیلانلر !
 ینه وزیر اوه دوندی بریشان ،
 اورنا بجه فیز قارشیلادی قایدن . .

قیز کورونجه بابایی کدرلی ،
 دیدی « بابا بردرک وار بس بللی ،
 سویله بکا چاره سنی آرایم ،

بنده سنک برایشکه یارایم . . .
 وزیر دیدی « بکا فیزلر بابایی !
 دییه آلا ی ایندی ملکک آغلی ،

صاغ وزیرک اوغوللری ترلاغمش ،
 بزم فیزلر بر قورق قیلاغمش . .

صاغ وزیرى قورولوب صاغ قولنده ،
 صول وزیرى یرلشمهدی صولنده . .
 صاغ دبدی « ای آرسلانلر بابامی ! »
 صوله دبدی « ای جیلانلر بابامی ! »
 « یاشم یتمش ، آرتق اولدم اختیار ،
 بی یالکر اوسلر ایدر بختیار .
 کیم یارارسه اوسلر ابله بختمه
 بن یاشارنن اوماورده حق نختمه . .
 ایشته بویله تاج قازانیر آرسلانلر ،
 اوده خیمبیل اوطورسونلر جیلانلر ! »
 ینه وزیر دوندی اوده پریشان
 کوچوک قیزی قازشیلادی قاپیدن
 قیز کورونجه بابامی کدرلی
 دبدی « بابا بردردک وار بس بللی
 سویله بکا چارده سنی آرایم
 بنده سنک برایشکه یارایم
 وزیر دبدی « بکافزلر بابامی ،
 دیه آلائی ایتدی مملک آغام ،
 صاغ وزیرک اوغولاری آرسلاغش ،
 بزم قیزلر برر قورقاق جیلانلر ،
 اونلر سلاخلاوب کیتدی قیچاغه ،
 سزدن کلز کیتک اوبله اوزاغه . .
 کتیره جک اونلر پری ساریمی ،
 پالاری آرتده حق نازیمی ،

کیم یارارسه اوسلر ابله بختمه
 اوطورده حق پادشاهک نختمه . .
 اولسه دبیکز سزده برر قهرمان ،
 بنم ایشم اولورمیدی هقچ یامان ؟
 قیز دبدی « بکا ارکک کیشی
 پادیر سکا پیتیریم بواشی . .
 نهجه بانى چپچک بزم اورنکدن
 کلش قیزک فرقی نهدر ارککدن ؟
 اوج کون سوکرا قیزد کیشدی قیلینی
 برکنج اولای ترلهمه ش بیدنی ،
 سلاخلاوب یزدی بیاض قیصراغه ،
 بوله دوشدی سزدرمه دق قوناغه .
 لاکین شهرک قیسنده بابامی ،
 بکابوردی تپه سنده عباسی .
 هایدود کبی چیقدی قیزه هایتقردی ،
 قیز ارککجه قیلانجه سیردی :
 دبدی « هایدی بکیتسهک چیق میدانه
 ارکک نهدر کوستریم بن سکا ! »
 وزیر یاقدی قیزک صافلام یوره کی
 ابی قلیج قوللانیور ییلکی . .
 دبدی « الله قوت ویرسیه قولاک ،
 هایدی قیزم سن دوام ایت بولاک !
 — ۲ —
 کوچوک قیز آبلرجه اوولایه ، داغه
 اوضاوب بر آشام کیردی قیچاغه

بك دیدی ، كبت كنبر چوجوغی بكا :
 كورونجه كوتوردی اونی خاقانه ..
 كنج خاقان كورونجه كوزل بكیدی ،
 یوره کی هوللادی ، ایچندن دیدی :
 « ایلنك كوزلری رارلك كوزی !
 فقط اركك دكل ، یوزی فیز یوزی !
 قولارنده بللی یلهزبك یری ..
 بارماغنده سزدم بن یوزوك یری .. »
 خاقان اولی دكل ، هنوز بكاردی ،
 اولیا مشربلی بركنج هسکاری .
 آنه می استردی اوغلی اوله نسین ،
 كوزلر بولوردی ، كور-ون بكنسین :
 قیچاغك قیزلری شیرین قیزلردی ،
 او آلاماز ، قادبك ایچی سیزلاردی ..
 كنج خاقان باغرق كوزل بكیده ،
 دالشدی خولایه ، یاسه ، امیده :
 دیوردی « بن -ودم بونی قیزدیه ،
 آدی عالی دكل ، بلكه علیه ..
 یاربی -ن بكا وبر علیه ،
 ایسته م سرایده بن علی بکی ،
 بكاسزدر دوینوم اوهامی ، ظنی ؟
 بولك چهرملی قیزی ، قیزانی ؟
 مایینجی یه دیدی حرمه یافین ،
 برآودا ویریکز ، اوراد ، یاتسین . »

بر فوجه قاربك كوردی اونی
 دیدی « آیرمیدین ، مسافربنی ؟ »
 قالدین دیدی « واردر یالکز برآودام ،
 آلیردم اولایك ، سن تك برآدام ..
 آخیرم بوق ، قایر دیشارده آنك ... »
 قزورنجه اوکا بر آووج آلتون ،
 دیدی : « بووریکز شیمدی یرم وار ؟
 احسانکز بولسه چوق هنرم وار .. »
 قیز صباح دیدی که « سوکیلی نینم ،
 بن بریابنجی یم ، بووردی بیامم ،
 كوزملش دیورلر خاك سیرایی ،
 كوستریمسین بكا شیمدی اورایی ؟ »
 قالدین دیدی « اوغلم ، اوزولمه صاقین !
 آرادینك سیرای زه بك یاقین .
 سیرایه مایینجی اوله لی بكم ،
 هر آشام اورادن کلیر بكم .. »
 قز دیدی « مایینجی قیرمازسه سی ،
 سرایده آبیچ افا بازدرسین بنی ،
 یوز آلتون ویریم -كا هدیه .. »
 اوکادی « برایش بول اوغلوم علی یه !
 قالدین آلدی اونی کیمدی سیرایه ،
 دیدی « افندیز بیكار یاشایه ..
 بریکیت بکنم وار آدی علی ،
 ایچ آخا اولمقدور خوزون املی .. »

کنج خانان دورمادی ، کیردی حرمه ؛
 دندی ، آشه ، دوندم عاشق کرمه ..
 صراشتند کوردم بوکون برملک .
 بزمکده ممکنمی بیلیم اوله نیک ؟
 کیردیلر بکار ایچ آغاسی ،
 قیزلر دها بوزل نویسنر سیاسی ..
 نوکام دیور ، قیزدر بوفیزار دکل ،
 بودویونم نه وهم ، نده ظن دکل : .
 هلیک کوزلری برارکک کوزی ،
 فقط ، ارکک دکل . وزی بوزوزی ..
 قوللرد ، بللی بیله زک بری ،
 لارغده سزدم بن یزوک بری ..
 آنسور اوغنی تورویجه طاق .
 دندی « صرافردن فورتوادم آرقی ،
 بورودم دردیگک بن علاجی ،
 تورودم یافینده ازدواجی ..
 کوردیگک یاقیزدر برارکک دکل ..
 ویاحود شیطلدر برملک دکل ..
 شطافنه قوو اونی ، آراملی ،
 قادینسه ولشسین اونی پک ایی ..
 اونی بکملره صوق امتحانه :
 ارککلی ، قادینمی چیقارمیدانه ..
 بوسوزدن امیده دوشدی کنج خانان ،
 دبندی : « شبمدی واردر برکوج امتحان :

بووک باریش ایچون مرد آنا اولو
 کوندزمش قیچاغنه اوچ وزیر اوغلو
 یاریش باار زده یازقیش آغار . .
 قازانیرلر کاه ایچ ، کاه دبش آغار . .
 ییندیریمده اونی دلی یاغزه ؟
 کورسون ارکک اولقی قولایمی فیزه ؟
 ایرتمه صباحدی یاریشک کونی ،
 یینجی ارلرک بووک دوکونی . .
 سیره چبقدی شهرک قادینی ، قیزی ،
 کنج خانان کتیرندی دلی یاغزی ،
 دیدی دورت صایدر یاریشلرمز ،
 برنجیمی دوردک بودلی یاغز . . .
 یینه ممش آسلا بوکا برارکک ،
 ایچکزده وارمی شیمدی یینه جک ؟
 جلاسیلر دوشدی بووک قورقوبه ،
 کنج خانان باشلادی نه سورغوبه . .
 جواب ویرن بوفدی : علی یورودی ،
 خاقل کیزینی دومان بورودی . .
 پاکاشدی یاواشجه ، زوروریدی خیزه ،
 صیچراپه رق ییندی دلی یاغزه . .
 قوشو باشلامشدی : اک اوکده یاغز . .
 کنج خانان دیورودی « اوله ماز بوقز !
 کورونجه قیچاغک قیزی ، قادینی ،
 سوردیلر بوکوزمل کنجک آدینی .

خاقان دیدی ، وارد بر باشه ،
 زنجیرده باغلبدر بر آغین ،
 آجدر ، آولادینی مطلق یدیه ،
 ایچکزده وارمی بونی یدیه ،
 یکینلرک هپسی دوشدی قورقویه ،
 بردلی چقمادی میدان اوقویه ،
 کنج خاقان دیوردی ، رقی بردلی ،
 میدانه آتیلدی بزم کنج علی ،
 آیزینی زنجیردن چوزدی بکجیلر ،
 میدانی صاریدیلر هب تفکجیلر ،
 علی ، الله ، دیوب کتدی یاتنه ،
 بریومروق آیدنک اوردی آلتنه ،
 یومروغی یدنجه حیوان آیانمز ،
 بردن یووارلاندی طوپراغه جانمز ،
 بو آتده برخوجا چیقردی اوتاقدن ،
 کنجیلری علمدن ایتدی امتحان ،
 وزیرک اوچ اوغلی دیدیلر ، آرتق ،
 بوایشده مکافات بزلر لایق ،
 خوجا صوردی : حقلک کیم خلیفه ،
 بودنیاده ندر باش وظیفه سی ؟ ،
 وزیرک اوچ اوغلی دبدی : سلطاندر ،
 سلطانک ایلک ایشی لطف واحسانر ،
 خوجا بوسوزلری کورمدی صواب ،
 علییه دبدی که : سنده ورجواب ،
 علی دیدی : خاقندر حقلک وکیل ،
 سلطانک اودر اصلی ، اصیلی ،

اوچبور کیددی دوزکن فلک ،
 سیاه آه ینمش بریاص ملک ،
 دیدیلر : رحیلان میدانی آلدی ،
 توکره مش آرسالانلر کیریده قالدی ،
 چو حوقلر دیوردی ، بویکیت بزدن ،
 یدقلی ارکهار دکلدوسزدن ،
 نهایت قوشونی علی قازاندی ،
 قزلر ، قیزانلردن چوق آلفیشلاندی ،
 خاقان دیدی ، وارد بر باشه صابمز ،
 آنارلردن قالمه برسرت یابمز ،
 ریای که چکه ز هر دمیر بیلک ،
 ایچکزده وارمی بونی چکه جک ؟ ،
 چکه چه ، کتبه سین کوجی بوش بره ،
 شو اوچان قارتالی دوشورسون بره ،
 ابرله دی اوکجه اوچ وزیر اوغلو ،
 دمنه دی ، چکه دی بونلرک قولی ،
 صوکر اکیمار وارسه دیر قوللی ار ،
 دمنه بوب کوجنی کیری دوندیلر ،
 الک صوکر علی بک یاقلاندی پایه ،
 چکه دی یابی آتدی اوقی هوا ،
 بردنبره قارتاک دوردی ، بوزولدی ،
 یاواش ، یاواش یرده و غرو سوزوادی ،
 یوکسه لوب اوق اوچ بیک آرشون و زاغه ،
 بویوجه قارتالی ییقندی طوپراغه ،
 آلفیشلر طوفانی صارمدی میدانی ،
 فقط باشه صوقدی عاتق خانانی ،

حکومت خالقکدر ، سلطانک دکل ،
فرمان ملتکدر ، دیوانک دکل . .
تشریع ، قضا ، اجرا : مرحق اونکدر ،
نخت اونک ، تاج اونک ، طویراق اونکدر . .
مهرزاده قایدی اودوبورمالی ،
اوانفاذ ایتملی ، اوبوبورمالی !
خالقک وظیفه سی ندر ؟ تکامل !
دور دور ماسین اون کینه تامل !
یورجیدر : دورمقدن قوق ایتمک .
دائما ، دائما ترقی ایتمک . .
مفسکور لرینچی اغلابه قوشسون ،
هر زمان ادنادن اغلابه قوشسون !
علمله ، حکمتله بولسون یولنی ،
عدالتله آلت ایتمسین قولنی !
باراتسین روحلرده ملی بر هر فان ،
یایسین مملکتله رفاهله هرمان . .
مساوی ، هر فردلر مسعود یاشاسین ،
انسانلق نه دیمک هرکس آکلا سین . .
خوجا ، کوزی باشلی ، دیدی « آفرین !
حق بز دکل ، حق ایتملی تحسین . .
معنوی قازاندک بوتسک درجات .
ماده کده سنک بوبوک مکافات :
یاریشلرده شانی کیم ایتمه احراز ،
اوبکا ویریشلدر بوسحرلی ساز . .
علی ایشیدنجه بوسوک سوزلری :

سازی آلدی ، اویدی شیخک الدن
اذنی قویاروب خالک دیاندن ،
آتنه بیندرک کیردی چولاره . .
برآی سوکرا کلدی چیقیدنی شهره . .
بابایی کورونجه سحرلی سازی ،
دیدی : « قیزم سندن حق اولسون راضی !
قیز دیدی « سن بکا خوجالار طوتدله
ادمانلر یاپیدرک ، قدر اوفوتدک . .
نهویردکسه بکا بوته کیتدی ،
قادینلق شوقی تنقیص ایتمدی .
ادمانلر کوودمی قیلدی پهلوان ،
عرفانلر روحی ایتدی قهرمان . .
نهم وارسه اونلری هپسنسین : ویرق
هم قیزک ، همده برمحصولکم بن !
نهمان حقنه ایررسه قادین
تاریخه یازیلسین ایلک سنک آدک !
وزیر وردی شاهه سازی هدیه :
برجیلان قیچاقدن کتیرمش دیبه . .
پادشاه کورونجه ، یاور سالدیردی ،
طوپلادی دیوانی سازی جالدیردی .
وزیرک اوچ اوغلی کلدی بوآند :
دیدیلر « قیچاقده برکنج شهرزاده
بتون یاریشلرده چیقیدی رنجی ،
قیزلرجه عنوانی اولدی « رایجی !
سازیده او آلدی بوبوک مکافات .
شاه لایه لایه شاهی محاللات

پادشاه ، و آکلادم ، دیدی ، خطامی !
 کنیرک تخمی ، آلتون یاساهی !
 قیزی ده چاغیرتدی در حال ، قانه
 او طور تدی حرمتله آلتون تختله . .
 صاغ وزیره دیدی ، ارکک بابایی !
 سول وزیره دیدی ، ملک بابایی !
 دکادر قهرمان یالماز ار کیشی ،
 بر آرسلان آرسلاندر اولسه ده دیشی . .
 نه ایچون قیزله دیلم جیلان ؟
 جیلانلر ایچنده بو قیدر اوغلان ؟
 بنم کی یوکسک اولمازه قاریم ،
 ملنک کووده سی قالمای یاریم ؟

قالبه ویریرسه ارکک قیمتی .
 هم اونک ، هم بونک آرتار قوتی . .
 سوز ویرمشم ، ایشته سوزمده دوردم ،
 بو یوزدن اومارم : یوکسلیر بوردم . .
 بن تخمی ترک ایتدم بوشانی قیزه :
 هپ بیعت ایدیگز بو آغلی قیزه . .
 وزیرلر ، امیرلر ایتدیلر بیعت ،
 بو آنده قیز قالدی ، دیدی ، حاجت !
 جه کز چورمه ده اولنگز حلقه :
 شیمدی بنده بیعت ایدیم خلقه . .
 زیرا ، اصله متبوع اودر بن وکیلی ،
 وکیلی نصب ایدوب عزل ایدر اسیل . .
 انتخاب اولونسون مبعوثلر همان :
 ملته اونلرور چونکه ترجان . .

میرایده طوبی لانسیبن ملت مجاسی ،
 او ایسترسه بنی یاسین زینبی . .
 سلطنت خلقدیر ، پادشاه اودر ،
 بر یوزنده عدله صوک پناه اودر . .
 انتخاب یاپلادی ، طوبی لادی مجاسی . .
 سچدیلر بو قیزی ملتله رئیس . .
 اساسلی قانونلر یاپیلدی بکدن .
 قورناریادی دولت بیک کوره نکدن . .
 بو ذکا قانغی صانکه کونشدی :
 اونک ایشیقيله ملت کنجاشدی . .

مارت آبی : عایه خانم بر صباح ،
 کچوکن صوقانده کوردی بر صباح . .
 باقینجه طانیدی نیچاق خاتق ،
 دیدی ، بن چوق یاقدم بونک جانق . .
 او بنسز ایدم من دیاده راحت ،
 تحریم ایچوندر بو کوچ ، سیاحت . .
 بنم ایچون ویرمش تخمی خوجایه :
 کرکرمی واروق بویله قوجه ؟
 کنج خاقانده ذاتا باهیشیقلمش ،
 کوکل اکثریا قارشیلیقمش !
 سیاهی ایلده دی دعوت میرایه ،
 قالدین کسوه میله کلدی اودایه . .
 کورونجه بو یارینی سیاح شایردی ،
 جهرتشدی ، رسمی حدی طاشیردی :

دیدی و چوق بکزد رسین سن او علی به ،
 و آدک نه ؟ ، قیز کولدی ، دیدی و علیه ! ،
 بوسوزی دویونجه سیاح آکلادی ،
 سو بچدن هونکور هونکور آغلادی . .
 برهفته صو کرایدی : یاپیادی دو کون :
 حسرتلی کولکلر برلشدی بو کون . . .

ضیا کونک آلپ

آیله بولوت

بهارک طائی برکیجه سیدی . سیاه بولوت
 ییغینلری سماک برقیقن قابلامشدی ، زمانه
 زمان نورلو چهره - نی کوستون آی ، یرک
 قارا کاق سیننه آلتون خنده لر سرپوردی .
 فقط بو کوزل منظره چوق دوام ایتمور ،
 قانی بر قاراتنی بو کوزل آی چیرتین ،
 سیاه طیر نافدیله بوغنی ایستپوردی . بو ،
 بر منکله بیرنجی بر دیوک قارغاسنه قدر
 بکزدی ا نازلی آیک خیر بالاندیقنه قانی
 آغلایان قایم ، اونک غلبه سندن صو کرا
 نوراو نېسملرینه باقرق کولپوردی : ارق
 صاواش یتمشدی .

آی ، صوک بومو غلبه سیاه بولوتلری
 یرنه دق ، کونک ماوی دکری ایچنده
 ساکن ، شن ، ناری یوزیور ، نورک
 قارا کافه علیه ای آلفشه لایان آج کلر ،
 چچکله و چاره ، تشکری باش اکملر
 جوابلر برپوردی .

شیمدی سو یخک ظریف رنگارنگ
 نورولمش بر نخت اوزرنده آی ، سحرلی
 ایشیق یله نارین فدانلرک تیتزه یاراقرب
 اوقشایوردی .

عشقک ساز شاعرلری اولاف قوشلر ،
 شاقراق سسلر یله شطارتی شرقی اوقپورلردی .
 برده کلر ، لاله لر ، منکشلر ، کؤکده ییاد بزلر ،
 حوریلر ، ملکار ممرتدن او بیاپوردی .
 قارلی افقارک سرین انکارندن آسن روزگار
 اووانک بیتیل سیننه بیتمز ، توکنه
 نشئه لر سرپدی . عالم دیکشمش ، حیات
 باشقه لاشمشدی .

قلبی شیشره ن سو یخ هېجانلری
 کوزلر مده اریدی ، کیرپیکار مده داملا داملا
 بایر مکه باشلادی . ممرتله دوداقربدن
 و ربم ، بو کوزل آی قارا کلق بولوتلر
 اسیرک ا او دایما افقارک اوستنده عدالت
 تمالی کبی بارلا سین ا ، دعا می اوچدی .
 بوسوزلر آلهک عرشته دوغرو بو کسایرکن ،
 طائی بر هېجان ، بر یورد دویغوسه
 کؤکسی قبارندی .

شیمدی سوکی طائی کان بوخولیدن
 اویانمشم : آی وطن بایراخی ، بولوت
 دو شماندی . اسکندر پاشا زاده

مصطفی اسکندر